

Overheid laks met verplichting tot openbaar maken van milieu-informatie

Meer dan 90% van de Nederlandse overheden verzuimt lokale milieu-informatie toegankelijk te maken voor publiek. Daarmee is het overgrote deel in overtreding. Dat blijkt uit een onderzoek van MOOI Informatiebeheer. MOOI maakt deel uit van de Aarhusgroep, een samenwerkingsverband dat overheden wil ondersteunen bij de implementatie van een in 2005 ingetreden wettelijke verplichting milieu-informatie openbaar te maken voor burgers. Tot nu toe kraaide geen haan naar de nalatigheid van de overheid. Er is namelijk nauwelijks ruchtbaarheid gegeven aan het bestaan van dit burgerrecht. De overheid houdt het liever stil, zo lijkt het. De Aarhusgroep heeft de resultaten van de inventarisatie op 7 juni 2007 digitaal aangeboden aan minister Jacqueline Cramer van VROM.

In februari 2005 werd in Nederland een wet van kracht die overheden verplicht milieu-informatie toegankelijk te maken voor burgers. Deze *Wet uitvoering Verdrag van Aarhus* is een implementatie van een Europese richtlijn, die ontstaan is uit een verdrag dat in 1998 door de Verenigde Naties werd getekend in het Deense Aarhus. Het verdrag regelt de rechten op toegang tot milieu-informatie, zodat dit zal leiden tot een grotere inspraak van burgers in de besluitvorming over milieuzaken. Het gaat daarbij voornamelijk om activiteiten die invloed hebben op de directe leefomgeving, zoals verleende vergunningen aan bedrijven, de uitstoot van emissies en plannen in de ruimtelijke ordening. Iedere burger en milieuorganisatie kan dankzij deze wet makkelijker handelingen en nalatigheden van bedrijven en overheden aanvechten die in strijd zijn met nationaal milieurecht. Tenminste, als overheden de verplichting serieus nemen en op hun site een voor ieder toegankelijk *Aarhus-register* aanleggen. Dat is een lijst met op thema geordende milieudocumenten, zodat burgers er makkelijk de weg in kunnen vinden. Uit het onderzoek blijkt dat slechts 33 van de 420 onderzochte overheden een register heeft. Opvallend genoeg zijn dat vooral kleinere gemeenten.

Een deel van de overheden werd gevraagd waarom ze (nog) niet aan de Aarhus-richtlijn voldoen. Veel gemeenten blijken te kiezen voor 'iets' dat er op lijkt maar het niet is. Vaak komt men niet verder dan het op de website plaatsen van de officiële bekendmakingen uit de regionale krant over huisvuil of sloopvergunningen. Er is zelfs een gemeente die een financiële bijdrage wil voor de opgevraagde informatie. Neemt een verzoek meer dan een kwartier in beslag dan moet de burger € 15,25 per kwartier betalen. Volgens de Aarhus-richtlijn moet de informatievoorziening gratis zijn. Een aantal overheden geeft aan de Aarhus-invoering in de wacht te hebben gezet. Ze worden nog teveel in beslag genomen door fusies of willen eerst de informatiehuishouding op orde krijgen. Overheden hebben natuurlijk te maken met meer digitale verplichtingen. Bovendien is Aarhus lastig te implementeren, omdat meerdere afdelingen betrokken zijn zoals milieu, ICT, communicatie, bouwen & wonen en juridische zaken.

Op een aantal gemeentelijke sites kan de burger het register alleen vinden door een zoekpad te volgen en aan het eind op 'Verdrag van Aarhus' te klikken, of door in de zoekfunctie 'Aarhus' op te geven. Voor vrijwel alle burgers is dit echter een onbekende term. Niet veel mensen zullen weten dat Aarhus een plaats in Denemarken is, laat staan dat ze het Verdrag van Aarhus kennen. De overheid heeft onvoldoende ruchtbaarheid gegeven aan het nieuwe burgerrecht. Om die reden wordt er ook geen gebruik van dit recht gemaakt. Er zijn zelfs ambtenaren die dit als argument zien om geen register te hoeven maken: 'Het leeft niet bij de burgers' of 'We bewijzen er onze burgers geen dienst mee'. Ambtenaren van andere gemeenten raden burgers en milieuorganisaties juist aan om een officieel verzoek in te dienen het Aarhus-register te mogen inzien. Zij gebruiken deze verzoeken om Aarhus binnen de organisatie op de agenda te krijgen. Overheden die geen werk van Aarhus maken, kunnen dat overigens straffeloos doen. De wet kent geen sancties op het niet naleven ervan. Dat stimuleert bestuurders en ambtenaren bepaald niet om meer waarde te hechten aan het belang van de openbaarheid van milieu-informatie.

De meeste Nederlandse overheden handelen niet naar de letter van het Verdrag van Aarhus. Maar ernstiger is dat velen de geest ervan lijken te missen. Door burgers de toegang tot milieu-informatie te onthouden, wordt hun rol in de democratische besluitvorming ten aanzien van de eigen leefomgeving ingeperkt. De Provinciale Milieufederaties, die eerder samen met Stichting Natuur en Milieu in *Aarhus at Risk* een poging deden Aarhus in Nederland op de kaart te zetten, herkennen de conclusies van het onderzoek. Achter de voorlopers is nog steeds weinig beweging te zien, aldus de federaties, misschien wordt het tijd de burger te mobiliseren om de overheid met vragen te bestoken. De Aarhusgroep pleit voor een landelijk Aarhus-platform, dat ambtenaren stimuleert te handelen in de geest van Aarhus, helpt bij de technische invulling en laat zien hoe je de burgers erbij kan betrekken.

Voor meer informatie of het opvragen van het rapport:

Ir. Karin de Boom,
MOOI Informatiebeheer
Telefoon: 06-47512312 of 0575-512506
www.mooinet.nl